

DOI 10.51558/2490-3647.2025.10.19

UDK 316.722(497.6)
323.15:930.85(497.5)

Primljeno: 20. 07. 2025.

Pregledni rad
Review paper

Ana Debeljuh Giudici, Ivana Paula Gortan-Carlin

BOŠNJAČKA KULTURNO-UMJETNIČKA DRUŠTVA U ISTRI

Istra godinama predstavlja spoj različitih etničkih zajednica. Stoljećima je u njoj prisutan suživot Hrvata, Slovenca i Talijana. Danas 75% stanovništva čine Hrvati, a 25% druge etnije. U tih se 25% ubrajaju manjine Talijana, Srba, Bošnjaka, Albanaca, Slovenaca, Roma i ostalih. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine u Istri je bilo ukupno 4838 Bošnjaka. Danas u Istri aktivno djeluje sedam njihovih kulturno-umjetničkih društava: KUD *Bosna* (Pula), KUD *Bosanski behar* (Pula), BKUD *Vodnjan* (Vodnjan), KUD *Đulistan* (Labin), BKUD *Kršanski ljiljani* (Kršan), FS *Buzetski biseri* (Buzet) i NZBI *Istarske gondže* (Pula). Najstarije među njima, Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre, djeluje na istarskome području dvadeset i pet godina. U radu se predstavljaju kulturna društva Bošnjaka u Istarskoj županiji. Za pisanje ovoga rada korištene su metode klasifikacije, terenskoga rada, intervjuja, heuristike i sinteze. Pristupit će se klasifikaciji njihovih kulturnih aktivnosti, posebno glazbovanja (pjevanja, sviranja i plesanja) te općenito repertoara kojim njeguju svoju kulturu i običaje. Radom se želi zabilježiti postojeće stanje kao temelj za buduća istraživanja.

Ključne riječi: Bošnjaci u Istri; bošnjačka kulturna baština; folklor; manjine u Istri; glazbovanje u Istri

UVOD

Pitanje etničkog identiteta je složen i višeslojan fenomen, ujedno i jedno od osnovnih pitanja u društvenim i humanističkim znanostima. To je društveni konstrukt koji je podložan povijesnim, političkim i društvenim okolnostima. Etnički identitet se neprekidno oblikuje, a najviše u interakciji sa širim društvenim okruženjem (Barth 1969; Hobsbawm 1992; Smith 1991). Ernest Renan (1882) u definiciji nacije ističe subjektivnu dimenziju zajedničkog sjećanja i volje za zajedničkim životom, dok Fredrik Barth (1969) ističe kako se etničke grupe određuju kroz granice u odnosu na druge zajednice, a ne nužno sadržajem vlastite kulture. Anthony D. Smith (1991) naglašava važnost etničkih zajedničkih simbola, mitova i povijesnih narativa u izgradnji i održavanju kolektivnog identiteta, dok Eric Hobsbawm (1992) uvodi pojam „izmišljenih tradicija“ kao mehanizma u kojima zajednice ističu i učvršćuju svoj osjećaj pripadnosti.

Na primjeru Bošnjaka primjena ovih teorijskih polazišta osobito je vidljiva. Njihov identitet je tijekom povijesti bio višestruko podložan različitim političkim i društvenim procesima imenovanja. Analize Peternela i Škiljana (2016) prikazuju oblikovanje bošnjačkog identiteta na prostoru Istre i Hrvatske kroz društvenu i političku transformaciju tokom koje su se mijenjali nazivi i kategorije identifikacije – od srednjovjekovnog pojma „Bošnjani“, preko etničke oznake „Musliman“ u doba socijalističke Jugoslavije, do suvremenog nacionalnog imena „Bošnjak“. Kompletan uvid daju Pokos i Hasanbegović (2014), koji ukazuju na kompleksnost i višeslojnost procesa identifikacije u službenim statistikama i svakodnevnom životu (Bošnjaci, Muslimani, Hrvati muslimani).

Dosadašnja istraživanja o Bošnjacima u Hrvatskoj i Istri daju značajan doprinos za razumijevanje dinamike njihova identiteta. Muradbegović (2015) propituje kulturni identitet Bošnjaka nastanjenih u Istri sa naglaskom na manjinska prava i provedbu multikulturalnih politika. Džekić (2019, 2020) u svojim radovima nudi demografske i povijesne sinopse, posvećujući pažnju lokalnim zajednicama, primjerice Labinu. Filip Škiljan (2015, 2018, 2020) istraživao je suvremene i povijesne aspekte života Bošnjaka u Buzetu, na otoku Krku i Labinštini, prostorno i u kontekstu hrvatskog rata za neovisnost. Hapadžić (2019) u svom diplomskom radu ističe prostorne aspekte identiteta Bošnjaka u Istri, dok je portal Bošnjačke nacionalne zajednice Hrvatske (BNZH 2021) dokumentirao važne informacije vezane za bošnjačko doseljavanje rudara u Labin.

Kada se ova istraživanja stave u širi teorijski okvir etničkog identiteta, primjećuje se da se identitet Bošnjaka u Istri ne može razumjeti isključivo kroz prizmu kulturne tradicije, nego i kroz procese migracija, integracije i transnacionalnih veza. Njihova kulturna društva u Istri, kao i organizacije koje čuvaju folklorne, glazbene i tradicijske elemente baštine, ne predstavljaju samo prostor očuvanja tradicije, nego i temeljni mehanizam za društvenu artikulaciju i pregovaranje identiteta u multikulturalnom okruženju Istre.

Prema Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina iz 2002. godine, nacionalna manjina u Hrvatskoj definira se kao skupina građana s posebnim etničkim, jezičnim, kulturnim ili vjerskim obilježjima, koji žele očuvati svoj identitet. U Hrvatskoj su tako prepoznate brojne manjine, uključujući Albance, Bošnjake, Mađare, Srbe, Talijane, Rome i druge. Država im jamči posebna prava, s naglaskom na kulturnu autonomiju i očuvanje vlastite tradicije i kulturne baštine (Ceribašić 2005). Zajednice Bošnjaka u Istri neprekidno djeluju već dugi niz godina u različitim društvenim oblicima i s različitim aktivnostima, kojima je cilj očuvanje kulturnih vrijednosti i nacionalnoga identiteta. Ujedno doprinose uspješnome međusobnom razumijevanju i kvalitetnijemu suživotu svih stanovnika u multikulturalnoj Istri. Život manjina u multikulturalnome društvu nosi drugačije demografske, gospodarske, socijalne, političke i kulturne elemente, a jezik, radne i životne navike, norme ponašanja i vrijednosni sustavi ključni su elementi svakoga multikulturalnog društva (Muradbegović 2015).

Svijest o značenju kulturnoga identiteta kod djece i mladeži razvija se u obitelji i u obrazovnome sustavu, a time se jača osjećaj pripadnosti obitelji, školi, zavičaju i domovini. Roditelji i odgojitelji ključni su u procesu odgoja koji oblikuje dječje stavove i poglede na život. Naglašava se važnost emocionalnoga, intelektualnoga i društvenoga odgoja te očuvanja dvojezičnosti kao temelja za razvoj zavičajnoga identiteta (Ljubetić 2014: 4).

MANJINSKE ZAJEDNICE I POVIJESNA DOGAĐANJA U ISTRI

U Istri je multikulturalnost važan činitelj života, a nacionalne manjine godinama neopterećeno žive s većinskim stanovništvom i njeguju obilježja vlastitoga identiteta poštujući pritom sve etičke i društvene norme domicilnoga stanovništva. Različite nacionalne skupine gotovo nikada kroz povijest nisu bile tretirane na vrijednosno neutralan način, a sudbina svake manjinske zajednice uglavnom je ovisila o stajalištima i postupcima većinske populacije prema njoj. Svrha je svakoga pravnog

poretka organizacija stabilnoga i mirnoga suživota ljudi u bilo kojoj društveno-političkoj zajednici, uz poštivanje temeljnih materijalnih i formalnih vrijednosti. Pravni poredci kao svoju temeljnu vrijednost postavljaju prava osobe/pojedinca, a glavna je ideja i cilj takvih poredaka stvaranje društvene sredine pogodne za potpun i slobodan razvoj svakoga pojedinca. Neometan razvoj nečije osobnosti uključuje kao temeljno obilježje i narodnu pripadnost sa svim pratećim svojstvima (Barić, Nanić 2012).

Manjinske skupine čine svega 7,47 % ukupnoga broja stanovnika u Hrvatskoj, što Hrvatsku stavlja u red nacionalno homogenijih europskih država. Zabilježene su čak dvadeset i dvije manjinske skupine: Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Bugari, Crnogorci, Česi, Mađari, Makedonci, Nijemci, Poljaci, Romi, Rumunji, Rusi, Rusini, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani, Turci, Ukrajinci, Vlasi i Židovi. Usporedba popisa stanovništva iz 1991. i 2001. godine ukazuje na iznimno negativan utjecaj ratnih događanja tijekom devedesetih godina na manjinsku populaciju. Većinska se populacija povećala s 3 736 356 na 3 977 171 (sa 79,10 % na 89,63 %), dok je ukupan broj pripadnika nacionalnih manjina smanjen, sa 713 311 na 331 383 (s 14,91 % na 7,47%) (Nanić 2012).

Termin *Bošnjak* ne smije se ograničiti samo na teritorij Bosne i Hercegovine, već i na stanovnike iste pripadnosti u Hrvatskoj, Srbiji, Crnoj Gori, Sandžaku, Kosovu, Makedoniji i drugim zemljama u kojima postoje zajednice koje manifestiraju i njeguju kulturne vrijednosti svojstvene bošnjačkome duhu i identitetu.

Tijekom stoljeća i različitih vladavina u bošnjačkoj povijesti nailazimo na različite termine za osobe iz Bosne, primjerice *Bošnjanim*, *Bošnjak*, *Bosanac*, *Muhamedanac*, *Musliman* i ponovno *Bošnjak*. Termin *Bošnjanim* u nebošnjačkim se dokumentima prvi put spominje u carskome titularu Komnena iz 1166., a u domaćim izvorima u Povelji bana Stjepana II. Kotromanića iz 1322. (Nanić 2012). Nakon raspada SFRJ, na Drugome bošnjačkom saboru 27. i 28. rujna 1993. godine, kao nacionalno ime, umjesto *Musliman*, prihvaćen je povijesni termin *Bošnjak*, što je ozakonjeno amandmanom na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine od 30. ožujka 1994. godine.¹

Bošnjaci u Bosni i Hercegovini povijesno su spontano gradili svoj nacionalni identitet na prihvaćanju razlika s ostalim narodima u svim sadržajima života jer su svaku zajednicu smatrali bogatstvom (Muradbegović 2015). Krajem 1940-ih i početkom 1950-ih godina Bošnjaci se u Istri zapošljavaju najviše u rudniku, a kasnije

¹ Čl. I., st. 1., t. 1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine definira Bošnjake i Hrvate kao konstitutivne narode Federacije Daytonskim sporazumom od 14. prosinca 1995. godine i Ustavom Bosne i Hercegovine od 14. prosinca 1995. godine

i u poljoprivrednome sektoru. U Pulu su počeli dolaziti krajem 1940-ih godina i raditi u Uljaniku, građevinarstvu i drugim sektorima. U Rovinj, Poreč, Novigrad, Umag i Buzet dolaze 1960-ih godina i uglavnom se zapošljavaju u građevinarstvu. Istra je uvijek bila najprivlačnija hrvatska regija za Bošnjake jer u njoj pronalaze ekonomsku stabilnost te najprikladniji prostor za suživot, u kojemu Bošnjaci mogu neometano i kvalitetno razvijati svoj identitet u zajednici s domicilnim stanovništvom (Džekić 2020).

DEMOGRAFSKA SLIKA BOŠNJAKA U ISTRI

Bošnjaci u Istri danas čine značajnu i aktivnu nacionalnu manjinu unutar šire zajednice Istarske županije. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine u Istarskoj županiji je živjelo 3077 (1,49 %) Bošnjaka. Prema posljednjemu popisu stanovništva u Republici Hrvatskoj iz 2021. godine ukupan je broj Bošnjaka u Hrvatskoj bio 24 131, a u Istarskoj je županiji zabilježeno 4838 Bošnjaka (2,48 %).² Ti podatci pokazuju da Bošnjaci čine značajan dio populacije u Istri. Najveća koncentracija Bošnjaka u Istri nalazi se u većim urbanim središtima poput Pule, gdje je zajednica najaktivnija, ali i u gradovima poput Labina, Buzeta i Umaga. Bošnjaci čine oko 1,8 % ukupne populacije Istarske županije, koja ima 208 055 stanovnika.

Bošnjaci su se u većemu broju počeli naseljavati u Istru tijekom 20. stoljeća, posebno nakon Drugoga svjetskog rata i tijekom ratova 1990-ih godina. Mnogi su dolazili iz Bosne i Hercegovine i Sandžaka, a broj Bošnjaka povećao se uslijed iseljavanja tijekom rata u Bosni i Hercegovini. Danas Bošnjaci čine jednu od aktivnijih manjina u Istri, s vlastitim kulturnim društvima, organizacijama i manifestacijama koje čuvaju i promiču bošnjačku kulturu i identitet. Bošnjaci u Istri aktivni su i u društvenome, kulturnome, pa i u političkome životu regije. Integrirani su u lokalnu zajednicu, ali pritom njeguju vlastitu kulturnu i vjersku baštinu, pri čemu važnu ulogu imaju kulturno-umjetnička društva, udruge i Islamska zajednica u Puli kao glavna okupljališta bošnjačke zajednice u regiji. Istarska je županija općenito poznata po visokome stupnju tolerancije i multikulturalnosti, što omogućava Bošnjacima, kao i drugim manjinama, da slobodno izražavaju svoj kulturni identitet i sudjeluju u društvenome životu zajednice. Ta je zajednica dio šire multikulturalne strukture Istre, koja je poznata po raznolikosti i suživotu različitih etničkih i kulturnih skupina. Bošnjaci u Istri imaju razvijene kulturne, vjerske i obrazovne aktivnosti, koje im omogućavaju očuvanje identiteta i promociju svojih običaja i tradicije.

² Izvori korišteni za statistiku Bošnjaka u Istri temelje se na podacima iz popisa stanovništva Republike Hrvatske iz 2021. godine, koji je proveo Državni zavod za statistiku (DZS).

BOŠNJAČKE NACIONALNE ZAJEDNICE U ISTRI

Kulturno-umjetnička društva jedan su od najdjelotvornijih činitelja u održanju, razvoju i afirmaciji svakoga, pa i bošnjačkoga kulturnog identiteta. Svojim interpretacijama slikovito prikazuju i dočaravaju tradiciju odijevanja, narodnih plesova, pjesama, napjeva i sevdalinki, ali i običaje pojedinih krajeva Bosne i Hercegovine. Folklor je stvaralaštvo utemeljeno na tradiciji koju pojedinci ili skupine izražavaju u svojoj zajednici. Ne nameće nikakva stroga pravila i propise, dopušta potpunu slobodu stvaralaštva i folklornih sadržaja. Folklorno je djelovanje i stvaranje doprinos kulturnim aktivnostima, te aktivnost koja upoznaje i zbližava različite kulture i narode.

Formiranje i stvaranje društava, a potom i angažiranje mlađih naraštaja, višestruko je društveno korisno za zajednicu, roditelje i djecu, koja svoje interese i talent kanaliziraju kroz folklorno stvaralaštvo. Premda je takav oblik aktivnosti pozitivan primjer okupljanja mladih, teško je kod nadležnih za kulturu dobiti potrebna sredstva za njihovo djelovanje. Vodstvo i mentorstvo u tim umjetničkim programima često se temelji na volonterskome radu, pri čemu osobe koje preuzimaju te uloge uglavnom ne očekuju financijsku naknadu. To uključuje voditelje i mentore koji ulažu svoje vrijeme i energiju kako bi podržali napredak mladih talenata ili sudionika. Roditelji, s druge strane, često sami snose financijske troškove povezane s pripremanjem i sudjelovanjem djece na različitim događanjima, smotrama ili festivalima. Ti troškovi mogu uključivati putovanja, opremu, nošnje i slične potrebe. Kada društva sudjeluju na većim i značajnijim natjecanjima ili smotrama, to podrazumijeva veći uloženi trud voditelja i mentora, ali i roditelja i djece. Takva događanja zahtijevaju visok stupanj predanosti, organizacije i međusobne suradnje svih uključenih strana.

Djelatnosti kulturno-umjetničkih društava obuhvaćaju širok spektar aktivnosti usmjerenih na očuvanje i promociju tradicijske kulture:

1. očuvanje, njegovanje i uvježbavanje izvornih tradicijskih igara, glazbe, glazbala, narodnih nošnji, kulture i običaja s ciljem očuvanja baštine predaka i prenošenja na buduće generacije;
2. edukaciju i stjecanje vještina u izvođenju repertoara regionalnih područja matične domovine Bosne i Hercegovine – pod stručnim se vodstvom članovi obučavaju u izvođenju tradicionalnih plesova, pjesama i sviranja autentičnih instrumenata iz BiH;
3. sudjelovanje na festivalima, smotrama i drugim manifestacijama – kulturna društva sudjeluju na raznim događanjima, na kojima predstavljaju svoju kulturu i nasljeđe publici;

4. organiziranje nastupa, festivala, smotri, razmjena gostovanja, turneja i drugih programa – društva aktivno sudjeluju u organizaciji kulturnih manifestacija i međunarodnih razmjena radi jačanja kulturnih veza;
5. organiziranje tečajeva, seminara i drugih izvannastavnih aktivnosti – te su aktivnosti usmjerene na edukaciju članova te im omogućuju stjecanje novih vještina poput plesa, glazbe ili izrade narodnih nošnji;
6. tiskanje informativnih materijala – društva često izdaju brošure, plakate i druge publikacije kako bi informirala širu javnost o svojem radu i njegovu značaju za očuvanje kulturne baštine.

Sve spomenute aktivnosti doprinose očuvanju bogate kulturne baštine i njezinu prenošenju na nove generacije.

Podatci o aktivnostima navedenih kulturno-umjetničkih društava prikupljeni su kroz suradnju s postojećim društvima u Istri te u suradnji s gosp. Muhamedom Muratagićem, predsjednikom Bošnjačke nacionalne zajednice Buzet i predsjednikom Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije. Njegova je uloga ključna u organizaciji i poticanju kulturnih inicijativa te u jačanju prisutnosti bošnjačke zajednice u javnome i kulturnome životu Istarske županije. Jedan je od važnijih koraka u institucionalizaciji kulturnoga naslijeđa bošnjačke zajednice u Buzetu bilo osnivanje Bošnjačke knjižnice 2016. godine. Knjižnica ne čuva samo književnu baštinu već je i centar okupljanja, obrazovanja i promocije kulturnoga identiteta Bošnjaka u Istri. Njezino je osnivanje važan doprinos kulturnome pluralizmu regije i omogućava bolju integraciju bošnjačke zajednice u širi društveni suodnos.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

U ovom istraživanju bošnjačkih kulturnih društava u Istri primijenjen je kvalitativni istraživački pristup, a zasniva se na kombinaciji metoda terenskog rada, polustrukturiranih intervjuja i analize arhivske građe. Cilj primjene ovih metodoloških sistema jeste dobiti što potpuniju sliku kulturnih aktivnosti, praksi i društvene uloge postojećih organizacija. Terenski rad uključivao je sudjelovanje na manifestacijama i kulturnim događanjima koje su organizirale bošnjačke udruge u Puli (9. susret Bošnjaka jugoistočne Europe – Pula, 04. 11. 2023.), Labinu (10. obljetnica osnivanja KUD-a Đulistan, 21. 10. 2023.), Novigradu (Festival multikulturalnosti, 09. 05. 2024.), Vodnjanu (8. Bošnjačka noć i večer folkloru i sevdaha, 08. 07. 2023.) i drugim mjestima. To je omogućilo neposredno promatranje aktivnosti kulturno-umjetničkih

društva (folklorne priredbe, glazbeni nastupi, recitacije, komemorativna okupljanja).

Intervjui su obavljani osobno ili preko telefona s predsjednicima kulturno-umjetničkih društava u Istri (Muhamed Muratagić, Almira Raimović i drugi), a komunikacija sa voditeljima sekcija i dobivanje arhivske građe svakog od društva posebno su se provodili preko emaila (statuti, bibliografije, programske knjižice, promotivni materijali) u razdoblju od svibnja 2023. do prosinca 2024. godine. Tako su prikupljene osnovne informacije o motivaciji, izazovima i osobnim iskustvima o očuvanju kulturnoga identiteta. Poseban akcent je zauzelo iskustvo prenošenja tradicije s roditelja na djecu, te važnost provođenja kontinuiranog volonterskog rada unutar društava. Ostala arhivska građa prikupljena je iz knjiga i fondova koje su bile dostupne u Sveučilišnoj knjižnici u Puli, te Bošnjačkoj knjižnici u Buzetu.

Analiza podataka je provedena metodom heuristike i sinteze, pri čemu su kulturna društva klasificirana prema vrsti aktivnosti koje provode (folklor, glazba, književno-recitatorske prakse, edukacija, izdavaštvo) i prema njihovoj društvenoj funkciji (očuvanje identiteta, interkulturni dijalog, prijenos znanja na mlade generacije).

BOŠNJAČKA KULTURNO-UMJETNIČKA DRUŠTVA NA ISTARSKOME PODRUČJU

Bošnjačka kulturno-umjetnička društva koja djeluju na istarskome području su:

1. Kulturno umjetničko društvo *Bosna* Istarske županije
2. Recitatorska skupina *Bosanski behar* – Bošnjačka nacionalna zajednica grada Pule
3. Pjevački zbor *Istarske gondže* – Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre
4. Kulturno-umjetničko društvo *Kršanski ljiljani*
5. Folklorna skupina *Buzetski biseri* – Bošnjačka nacionalna zajednica Buzeta
6. Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo *Vodnjan*
7. Kulturno-umjetničko društvo *Dulistan*.

1. Kulturno-umjetničko društvo *Bosna* Istarske Županije

Kulturno-umjetničko društvo *Bosna* Istarske županije sa sjedištem u Puli osnovano je 2004. godine radi promicanja kulture i običaja matične zemlje, Republike Bosne i Hercegovine, ali i Istre, regije u kojoj su rođena mnoga djeca koja sudjeluju u radu društva. Unatoč skromnim počecima, društvo je preraslo u zajednicu sa stotinjak članova, među kojima je trideset plesača različitih dobnih skupina. Okuplja velik broj

članova i simpatizera koji aktivno sudjeluju u očuvanju bošnjačke kulturne baštine i tradicije.

Društvo je steklo značajan ugled sudjelovanjem na brojnim folklornim festivalima u Hrvatskoj i u inozemstvu. Među važnijim je uspjesima sudjelovanje na međunarodnome folklornom festivalu u Sarimsakliju u Turskoj, gdje su osvojili brojne nagrade. Društvo svake godine organizira dvije do tri manifestacije koje publika iznimno dobro prihvaća, čime dodatno jača svoju prepoznatljivost u svim segmentima bošnjačke kulture, uključujući ples, glazbu i tradicijske običaje.

Jedan je od glavnih ciljeva društva privlačenje što više mladih ljudi kako bi osigurali kontinuitet i spriječili da njihova kultura i tradicija padnu u zaborav. Aktivnosti društva uključuju redovite probe, edukaciju i pripreme za nastupe, a kroz svoje programe nastoji poticati mlade da se aktivno uključe u očuvanje i promicanje svojega kulturnoga identiteta. Uz sudjelovanje na festivalima, društvo također organizira vlastite manifestacije kao što su *Bošnjačko sijelo* i *Véčer folkloru i sevdaha*, koje okupljaju lokalnu zajednicu i promoviraju kulturno nasljeđe. Koreograf je društva Aldin Omerović. Prvi je predsjednik kulturno-umjetničkoga društva bio Sadik Muminović, a drugi je i trenutani predsjednik Jasmin Omerović.

2. Recitatorska skupina *Bosanski behar* – Bošnjačka nacionalna zajednica grada Pule

Bošnjačka nacionalna zajednica grada Pule osnovana je 2011. godine kako bi bolje odgovorila na potrebe bošnjačke zajednice u Puli. Iako je u to vrijeme već postojala Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre, osnivanje zasebne zajednice u Puli dočekano je s oduševljenjem među Bošnjacima jer je omogućila veći pristup i angažman širemu krugu ljudi izvan određenih interesnih skupina.

Primarna je djelatnost te zajednice usmjerena na razvoj i afirmaciju bošnjačkoga etničkog identiteta kroz kulturne, obrazovne i društvene aktivnosti. Svojim radom i angažmanom pridonijela je jačanju zajednice ne samo na lokalnoj razini već i u širemu regionalnom kontekstu. Zajednica aktivno sudjeluje u očuvanju i promicanju bošnjačke kulture, običaja i jezika te razvija suradnju u multikulturnome okruženju Pule i Istre.

Bošnjačka nacionalna zajednica Pule i Istarske županije, predvođena predsjednicom Almirom Raimović, organizira predstavljanje stihova iz svoje dramsko-literarne sekcije pod nazivom *Bosanski behar*. Ta sekcija, koju vodi profesorica bosanskoga jezika Emina Kahrimanović, pruža platformu za izražavanje kreativnosti

i njegovanje bošnjačke kulturne baštine kroz pisanu riječ. Recitatorsku skupinu čini devet članica iz osnovne i srednje škole, ima izuzetno bogat potencijal i jasno definiranu misiju u razvijanju ljubavi prema književnosti, posebno prema poeziji i drami. Iako trenutačno izvode recitacije već napisanih djela, teže tomu da stvaraju i vlastite tekstove, čime otvaraju prostor za kreativni izraz i osobni doprinos svakoga člana. Njihova voditeljica Emina, koja predaje bosanski jezik u srednjoj školi, usmjerava ih prema književnosti koja njeguje bosanski jezik i kulturu.

Poezija zauzima središnje mjesto u radu, a njihov odabir često uključuje djela usko povezana s Bosnom i Hercegovinom, kao što su pjesme Branka Ćopića i Muse Ćazima Ćatića. Ti autori u svojim djelima poput *Bosne* ili *Bosanskih rudara* iznose emotivne i kulturne vrijednosti koje članice prenose publici, posebno na važnim događajima kao što su proslave Dana državnosti i Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine. Njihove izvedbe slave ljubav prema domovini i bogatu tradiciju, što u srcima publike budi duboke osjećaje.

Kreativno pisanje također postaje važan dio njihova rada jer voditeljica potiče članice da pišu pjesme i dramske tekstove. Taj proces omogućuje individualni izraz i jača kolektivni duh skupine kroz suradnju i zajedničko stvaranje. Pored modernizacije *Hasanaginice*, skupina radi i na drugim narodnim pričama ili pjesmama i prilagođava ih modernome vremenu. Na primjer, klasične legende ili sevdalinke mogu biti osnova za nova, suvremena djela koja će publiku povezati s prošlošću, ali i sa suvremenim problemima.

Članice društva *Bosanski behar* stihovima doprinose očuvanju jezika i književne tradicije Bosne i Hercegovine te ističu važnost književnoga stvaralaštva u bošnjačkoj zajednici Pule i Istre. Te aktivnosti obogaćuju kulturni život zajednice te jačaju vezu između mladih i njihova kulturnoga nasljeđa.

3. Pjevački zbor *Istarske gondže* – Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre

Nacionalna zajednica Bošnjaka Istre (NZBI) jedna je od najstarijih udruga nacionalnih manjina u regiji, s bogatom poviješću, koja je 2024. godine obilježila dvadeset i devet godina djelovanja. Svojim je dugogodišnjim aktivnostima NZBI preuzela ključnu ulogu u okupljanju bošnjačkoga stanovništva u Istri radeći na očuvanju nacionalnoga identiteta i kulturnih vrijednosti Bošnjaka. Svojim djelovanjem, zajedno s formiranim ograncima u istarskim gradovima i općinama, NZBI aktivno doprinosi očuvanju kulturne baštine i jačanju zajedništva. Pri Nacionalnoj zajednici Bošnjaka Istre djeluje i pjevački zbor *Istarske gondže*, što znači

‘pupoljak ruže’, a izraz je želje članova za promocijom bosanskohercegovačke kulturne baštine, posebno kroz tradicionalnu pjesmu sevdalinku. Zbor redovito nastupa u Puli, Istri i izvan granica Hrvatske, promovirajući bogatstvo bosanskohercegovačke kulture i zajednicu iz koje dolaze. Bave se očuvanjem i promocijom tradicijskih plesova, pjesama i običaja, s posebnim naglaskom na bošnjačku i istarsku kulturnu baštinu. Iako su primarno usmjerene na folklor Bošnjaka, *Istarske gondže* njeguju i elemente istarske kulture, čime promoviraju međukulturalnu povezanost i dijalog.

Jedan je od najznačajnijih događaja koji organiziraju *Festival bošnjačke kulture u Istri* se 2025. godine održava 19. put, s brojnim manifestacijama na gradskim trgovima u općinama u kojima djeluju. Osim toga, Nacionalna zajednica organizira i znanstvene skupove, okrugle stolove, simpozije i izložbe fotografija te izdaje knjige posvećene kulturnoj baštini Bošnjaka u Istri, čime pridonosi očuvanju i dokumentiranju povijesti i tradicije bošnjačke zajednice. Osnivanje zbora pokrenuli su predsjednik Nacionalne zajednice Bošnjaka Istre Senad Pršić i tajnica Mirela Čaušević.

Zajednica ima važnu kulturnu i edukativnu ulogu za Bošnjake u Istri jer je tijekom dugogodišnjega rada izdala brojne knjige posvećene očuvanju i promoviranju kulturne baštine Bošnjaka u regiji. Neke od tih knjiga obuhvaćaju teme poput bosanske tradicionalne kuhinje, kulturnoga identiteta bošnjačke manjine u Istarskoj županiji te obrazovnih, kvalifikacijskih i gospodarskih resursa Bošnjaka u toj županiji.

Osim izdavačke djelatnosti, ove se godine na razini Republike Hrvatske provodi i novi program pod nazivom *Sevdahom kroz Hrvatsku*, koji je posvećen promociji tradicionalne bošnjačke pjesme sevdalinke. Program je održan u nekoliko gradova, uključujući Rijeku, Sisak, Pulu i Zagreb, te služi kao platforma za očuvanje i širenje ovoga važnoga segmenta bošnjačke glazbene tradicije.

NZBI je trajno usmjerena na osmišljavanje programa koji okupljaju bošnjačko stanovništvo te predstavljanje bogate kulture i baštine kroz razne aktivnosti diljem Istre. Tim aktivnostima zajednica osigurava opstanak svojih kulturnih korijena te ih aktivno promovira i prenosi na nove generacije.

Istarske gondže redovito nastupaju na smotrama, festivalima i kulturnim manifestacijama u Hrvatskoj, a poznate su i po gostovanjima na međunarodnim festivalima. Njihov je cilj, osim očuvanja tradicije, prenošenje kulturnih vrijednosti na mlađe generacije te promoviranje tolerancije i razumijevanja kroz umjetnost i kulturu.

4. Kulturno-umjetničko društvo *Kršanski ljiljani*

Kulturno-umjetničko društvo *Kršanski ljiljani* osnovano je 2010. godine i od tada aktivno djeluje s ciljem okupljanja djece i mladeži te njihova uključivanja u folklorne aktivnosti. Društvo se posvećuje uvježbavanju bošnjačkih koreografija, napjeva i orijentalnih igara, s naglaskom na očuvanje i promociju kulturne baštine Bošnjaka. Trenutno ima dvadeset i pet aktivnih plesača i oko pedeset članova. Prvi je i aktualni predsjednik društva Esad Čolić, istaknuti aktivist iz Kršana, a zamjenica mu je Albina Silahić. Njegovo mu je prethodno iskustvo u radu, na probama i nastupima s Kulturno-umjetničkim društvom *Bosna* omogućilo da brzo i učinkovito izgradi potrebne temelje za uspješno funkcioniranje *Kršanskih ljiljana*. Njegov doprinos i angažman pomogli su društvu da kvalitetno djeluje te da postane prepoznatljivo po svojim nastupima i organizaciji kulturnih događanja u zajednici.

Kršanski ljiljani ostvarili su dugogodišnju suradnju s renomiranim koreografom Rifetom Kulićem iz Sarajeva, koji je za njih postavio nekoliko koreografija, uključujući *Igre iz Podrinja*, *Kolaž bošnjačkih igara* i *Igre iz okolice Jajca*. Njihov repertoar obuhvaća i druge koreografije, kao što su *Splet bošnjačkih igara*, *Sarajevske igre*, *Igre iz Bosne i Hercegovine* te orijentalne igre, što pridonosi raznovrsnosti njihovih nastupa.

Društvo je nastupalo na brojnim festivalima, manifestacijama i smotrama u Istri, Hrvatskoj, Sloveniji i Bosni i Hercegovini. Među najvažnijim izdvajaju nastupe na *Sajmu šljive* u Gradačcu, međunarodnome MIOFF festivalu u Ohridu (Makedonija), *Internacionalnome festivalu folkloru* u Pragu (Češka), *Blue Diamond* festivalu u Budimpešti te Festivalu folkloru u Beogradu.

Društvo održava tjedne probe na kojima se uvježbavaju bošnjačke koreografije, napjevi i igre, što im omogućava stalni napredak i pripremu za nove nastupe.

5. Bošnjačka nacionalna zajednica Buzeta – Folklorna skupina *Buzetski biseri*

Folklorna skupina *Buzetski biseri* utemeljena je 2008. godine kao sekcija Bošnjačke nacionalne zajednice Buzeta. U istoj strukturi djeluju folklorna, glazbena i dramsko-recitatorska skupina. Društvo okuplja oko pedeset članova, od kojih je trideset i pet aktivnih plesača, pjevača i recitatora.

Njihov je prvi javni nastup održan 2009. godine na *Smotri kulturnoga stvaralaštva Bošnjaka* u Dubrovniku, nakon čega su redovito sudjelovali na festivalima i smotrama diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Među najpoznatijim su im koreografijama

Bošnjačke svadbene igre – mlada i *Konjičko kolo*, dok pjevačka sekcija posebnu pozornost posvećuje očuvanju bosanske sevdalinke i starih napjeva. Najizvođenije pjesme uključuju *Ah moj Aljo*, *Crven fesić*, *Bosno moja* i *Majka*.

U 2021. godini *Buzetski biseri* dobili su priznanje Grada Buzeta za doprinos promicanju multikulturalnosti. Bošnjačka nacionalna zajednica Buzet organizira dvije važne tradicionalne manifestacije: *Dane bošnjačke kulture*, koji su 2024. godine obilježili 17. izdanje, i *Običaje staroga zavičaja Bošnjaka*, koji su 2025. godine održani treći put.

Voditeljica je folklorne skupine Tatjana Muratagić, autorica najizvođenijih koreografija. Bila je prva predsjednica Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Buzeta i ostala je na toj funkciji do 2019. godine. Zamjenica voditeljice folklorne skupine je Ernesa Mustafić. Uz folklorno stvaralaštvo, članovi skupine aktivni su i u glazbenome stvaralaštvu pod mentorstvom dirigentice Medine Arnautović i Mije Alkić, gitaristice iz Bihaća. Posebno se ističe članica skupine harmonikašica Vanessa Alkić, ujedno i učenica Srednje glazbene škole Ivana Matetića Ronjgova.

6. Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo *Vodnjan*, Vodnjan

Bošnjačko društvo u Vodnjanu organiziralo je i konstituiralo Vijeće bošnjačke nacionalne manjine, Bošnjačku nacionalnu zajednicu i KUD *Vodnjan*. Cilj im je održanje, promidžba i afirmacija bošnjačkoga identiteta, vjerskih i kulturnih obilježja te okupljanje mladih naraštaja radi angažmana u društvenoj zajednici.

Šejla Piragić, bivša predsjednica Bošnjačke nacionalne zajednice Vodnjana, godinama je vrlo uspješno umrežavala Bošnjake iz drugih istarskih općina i gradova. U afirmiranju bošnjačkih vrijednosti u Vodnjanu posebno su se istaknuli Rusmir Bošnjaković i Fahrija Gibić. Današnji je predsjednik Bošnjačkoga kulturnog društva *Vodnjan* Bilal Pekarić.

Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo osnovano je 2012. godine s ciljem održanja, promidžbe i afirmacije bošnjačkoga kulturnog i folklornog stvaralaštva u njegovanju tradicija matične domovine Bosne i Hercegovine. Društvo ima četrdeset i pet članova podijeljenih u dvije skupine. Mlađe plesače vodi Mihajla Pekarić, a starije plesače Almir Bektić. Nastupili su više od sedamdeset puta diljem Istre i Hrvatske te su vrlo aktivni na smotrama i festivalima folklornoga stvaralaštva. Oni su ujedno i utemeljitelji tradicionalne manifestacije *Bošnjačka noć* u okviru programa Turističke zajednice Vodnjana.

7. Kulturno-umjetničko društvo *Đulistan*

Kulturno-umjetničko društvo *Đulistan* izvorno je nastalo nakon što je grupa plesača odlučila izdvojiti se iz KUD-a *Bosna* i osnovati vlastito društvo. KUD *Đulistan* osnovan je 14. veljače 2013. godine s ciljem očuvanja i promicanja tradicijskih igara, pjesama, napjeva i običaja Bošnjaka. Društvo njeguje izvornu kulturnu baštinu Bošnjaka kroz plesne i glazbene koreografije koje se pažljivo uvježbavaju pod stručnim vodstvom. Ciljevi društva uključuju sudjelovanje na kulturno-umjetničkim programima, festivalima, smotrama te organiziranje vlastitih manifestacija, seminara i tečajeva. Društvo je otvoreno za sve, pa tako u njemu ne sudjeluju samo pripadnici bošnjačke već i članovi drugih nacionalnih skupina.

Društvo okuplja oko četrdeset članova, od kojih je dvadeset plesača, a kroz godine su djelovali mnogi članovi različitih dobnih skupina. Predsjednica je društva Mirela Karić, a potpredsjednica Ervada Hevešević. *Đulistan* je izveo brojne nastupe u Istri, Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini, najčešće u mjestima Skokovi, Cazin, Bihać i Lukavac, na poziv prijateljskih KUD-ova. Probe društva održavaju se jednom tjedno u prostorijama Kluba Bošnjaka grada Labina, a po potrebi i češće. KUD *Đulistan* također održava dugogodišnju suradnju s priznatim koreografom Rifetom Kulićem iz Sarajeva, koji je postavio nekoliko bošnjačkih koreografija koje društvo trenutačno izvodi.

Njihova prisutnost i angažman na lokalno značajnim događanjima pomažu u jačanju međukulturne suradnje i razumijevanja unutar zajednice. Posebno su značajni njihovi međunarodni nastupi, poput onih na MIOFF festivalu u Ohridu (2017.), *Internacionalnome festivalu folkloru* u Pragu (2019.) te u Budimpešti i Beogradu. Te su izvedbe zahtijevale dobru organizaciju i značajna financijska sredstva.

ZAKLJUČAK

Bošnjačka su kulturna društva u Istarskoj županiji važan element za očuvanje kulturnoga i nacionalnoga identiteta Bošnjaka koji su se naselili u ovome dijelu Hrvatske, ponajprije iz Bosne i Hercegovine i Sandžaka. Istra, poznata po svojoj bogatoj povijesti multikulturalnosti, omogućila je prostor gdje različite etničke zajednice, uključujući i Bošnjake, njeguju svoje kulturne vrijednosti i tradicije. Bošnjaci su se u Istru u većemu broju počeli naseljavati nakon Drugoga svjetskog rata, ali je njihova prisutnost postala izraženija tijekom ratova 1990-ih godina. Danas Bošnjaci čine značajnu i aktivnu manjinu koja kroz brojna kulturno-umjetnička

društva sudjeluje u očuvanju svoje kulturne baštine, ali i doprinosi društvenome i kulturnome životu Istre.

Prema posljednjemu popisu stanovništva iz 2021. godine u Istarskoj županiji živi 4838 Bošnjaka. Oni su najviše koncentrirani u urbanim središtima kao što su Pula, Labin, Buzet i Vodnjan, gdje djeluju različita bošnjačka kulturno-umjetnička društva. Među njima su KUD *Bosna* iz Pule, *Bosanski behar*, BKUD *Vodnjan*, KUD *Đulistan* iz Labina, BKUD *Kršanski ljiljani* iz Kršana, FS *Buzetski biseri* iz Buzeta i NZBI *Istarske gondže* iz Pule. Ta društva imaju ključnu ulogu u njegovanju bošnjačke folklorne baštine, tradicionalnih pjesama, plesova i običaja.

Kroz svoje djelovanje bošnjačka društva organiziraju različite kulturne manifestacije, uključujući folklorne nastupe, edukacijske radionice, seminare te međunarodne razmjene i festivale. Posebno se ističe *Festival bošnjačke kulture u Istri*, koji svake godine okuplja brojne posjetitelje. Taj festival nije važan samo za očuvanje identiteta Bošnjaka u Istri već i za razvoj interkulturalnoga dijaloga jer okuplja pripadnike različitih etničkih zajednica iz zemalja regije. Komemoracija Srebrenice, koja se svake godine održava u srpnju, također je važan događaj za bošnjačku zajednicu u Istri. Ona služi kao podsjetnik na tragediju iz 1995. godine i pruža priliku za odavanje počasti žrtvama genocida, ali i za jačanje svijesti o važnosti suočavanja s prošlošću. Pored festivala i komemoracija, važna je i manifestacija *Bošnjačko sijelo*, koja okuplja Bošnjake iz Istre i šire regije i pruža im priliku za predstavljanje bošnjačkih običaja kroz folklorne nastupe, izložbe rukotvorina i kulinarske prezentacije tradicionalnih bošnjačkih jela.

Unatoč mnogim pozitivnim aspektima svoga rada, bošnjačka se društva u Istri suočavaju s financijskim izazovima. Održavanje manifestacija i edukativnih programa često zahtijeva velik angažman volontera, a sredstva su ograničena. Ipak, podrška lokalnih vlasti i Istarske županije, koja je poznata po promicanju multikulturalnosti, omogućava da ova društva opstanu i nastave provoditi svoje aktivnosti.

Ovaj rad rezultat je terenskog istraživačkog rada (i na literaturi), a saznanja do kojih se došlo nipošto ne ograničavaju, dapače potiču potrebu daljnjeg istraživanja kako glazbenih tako i drugih folklornih sadržaja Bošnjaka i nac. manjina u Istri, općenito.

Zaključno, Bošnjaci u Istri svojim kulturno-umjetničkim društvima ne čuvaju samo vlastiti kulturni i nacionalni identitet već i aktivno doprinose kulturnome bogatstvu Istre. Njihove aktivnosti pridonose jačanju multikulturalnoga karaktera regije te promoviraju međusobno razumijevanje i toleranciju. Generacijama nastavljaju prenositi vrijednosti bošnjačke kulturne baštine i osiguravaju da one ostanu žive u kontekstu šire europske zajednice.

LITERATURA

1. Barth, Fredrik (1969), *Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Culture Difference*, Little, Brown, Boston
2. BKUD Vodnjan, https://www.facebook.com/ljubavkojanasspaja/?locale=hr_HR; pregledano 09. 09. 2025.
3. Bošnjačka nacionalna zajednica Hrvatske (BNZH). (2021, veljača 28), Bošnjaci u Istri – labinski rudari. <https://bnzh.hr/2021/02/28/bosnjaci-u-istri-labinski-rudari/> ; pregledano 09. 09. 2025.
4. Bošnjačka nacionalna zajednica Pule / Bosanski behar, https://www.facebook.com/BosnjakanacionalnazajednicaPuleiIstarskezupanije/?locale=hr_HR; pregledano 09. 09. 2025.
5. Buzetski biseri, <https://bnzb.hr/buzetski-biseri/>; pregledano 09. 09. 2025.
6. Ceribašić, Naila (2005), "Krajolici nacionalnih manjina na manifestacijama kulturnog amaterizma u Hrvatskoj", *Narodna umjetnost*, 42/2, 9–38.
7. Džekić, Mehmed (2019), *Bošnjački identitet Labinštine*, Vetva Graph, Raša
Džekić, Mehmed (2020), *Monografija Bošnjaka Istre*, MPS, Pula
8. Hapadžić, Melina (2019), *Bošnjaci u Istri – osnove prostornog identiteta*, diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb
9. Hobsbawm, Eric J. (1992), *Nations and Nationalism since 1780: Programme, Myth, Reality*, Cambridge University Press, Cambridge
10. Istarske gondže, <https://www.youtube.com/watch?v=FW0yYQGwwxU>; pregledano 09. 09. 2025.
11. Kršanski Ljiljani, <https://www.facebook.com/p/Kud-Kršanski-Ljiljani-Kršan-61554456219205/>; pregledano 09. 09. 2025.
12. KUD Bosna, <https://www.facebook.com/p/Kud-Bosna-Istarske-%C5%BDupanije-100032787171374/>; pregledano 09. 09. 2025.
13. KUD Đulistan, <https://www.facebook.com/p/Kud-%C4%90ulistan-Labin-100009719742860/> ; pregledano 09. 09. 2025.
14. Ljubetić, Maja (2014), *Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice*, Element, Zagreb
15. Muradbegović, Aida (2015), *Kulturni identitet nacionalne manjine Bošnjaka u Istri*, Quimedia, Poreč
16. Nanić, Amina (2012), *Manjine u pravu*, Kulturno društvo Bošnjaka Hrvatske Preporod, mtg-topgraf d.o.o., Velika Gorica

17. Nacionalna zajednica bošnjaka Istre, <https://nzbi.hr>; pregledano 09. 09. 2025.
18. Peternel, Lana, Filip Škiljan (2016), "Etniciteti, nacije i granice na Kordunu: primjer bošnjačke nacionalne manjine", *Studia ethnologica Croatica*, 28(1), 213–232.
19. Pokos, Nenad, Zlatko Hasanbegović (2014), "(Tro)jedan narod. Bošnjaci, Muslimani i Hrvati muslimani u Hrvatskoj u popisima stanovništva 2001. i 2011. godine", *Društvena istraživanja*, 23(3), 427–448.
20. Popis stanovništva 2001. g., https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/Census2001/Popis/H01_02_02/H01_02_02_zup18.html ; pregledano 09. 09. 2025.
18. Popis stanovništva iz 2021. g., <https://www.istra-istria.hr/hr/upoznaj-zupaniju/stanovnistvo/> ; pregledano 09. 09. 2025.
19. Renan, Ernest (1882), *Qu'est-ce qu'une nation?*, Calmann Lévy, Paris
20. Smith, Anthony D. (1991), *National Identity*, University of Nevada Press, Reno
21. Škiljan, Filip (2015), "Bošnjaci na otoku Krku i u gradu Buzetu", *Historijska misao*, 1, 227–255.
22. Škiljan, Filip (2018), "Bošnjački/muslimanski rudari u Labinštini", u: Marina Peerić Kaselj i Filip Škiljan (ur.), *Dijasporski i nacionalno manjinski identiteti: migracije, kultura, granice, države*, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb, 521–544.
23. Škiljan, Filip (2020), *Sjećanja Bošnjaka na sudjelovanje u Domovinskom ratu u Hrvatskoj*, Zagreb, Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba.

BOSNIAK CULTURAL AND ARTISTIC SOCIETIES IN ISTRIA

Summary

Istria, as a Croatian and Adriatic peninsula, has been a blend of various ethnic communities for years. For centuries, the coexistence of Croats, Slovenes, Italians, and numerous minorities in Istria has been well-known. Today, Croats make up 75% of the population, while minorities constitute 25%. These 25% consist of Italian, Serbian, Bosniak, Albanian, Slovenian, Roma and others. The total number of Bosniaks in Istria, according to the 2021 census, was 4,838. Currently, there are 7 cultural and artistic associations active in Istria: KUD Bosna (Pula), Bosanski behar (Pula), BKUD Vodnjan (Vodnjan), KUD Đulistan (Labin), BKUD Kršanski ljiljani (Kršan), FS Buzetski biseri (Buzet) and NZBI Istarske gondže (Pula). The oldest, the National Bosniak Community of Istria, has been operating in the Istrian

region for 25 years. This review paper presents the Bosniak cultural associations in the Istrian Region. The methods of classification, fieldwork, interviews, heuristics and synthesis will be used in writing this paper. Their cultural activities, particularly music (singing, playing instruments, dancing), repertoire nurturing their culture, and customs, will be classified. The aim of this paper is to document the current state as a foundation for future research.

Keywords: Bosniaks in Istria; Bosniak cultural heritage; folklore; minorities in Istria; music in Istria

Adrese autorica
Authors' address

Ana Debeljuh Giudici
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti
ana.debeljuh.giudici@unipu.hr

Ivana Paula Gortan-Carlin
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti
ivana.paula.gortan-carlin@unipu.hr